

	<p>א"ל רב נחמן לר' יצחק מאי דכתיב (מלכים ב ח, א) כי קרא ה' לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים בהנך שבע שנים מאי אכול א"ל הכי אמר רבי יוחנן שנה ראשונה אכלו מה שבבתים שניה אכלו מה שבשדות שלישית בשר בהמה טהורה רביעית בשר בהמה טמאה חמישית בשר שקצים ומשמים ששית בשר בניהם ובנותיהם שביעית בשר זרועותיהם</p>	תענית ה:א
	<p>אמר הקב"ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה ומי איכא ירושלים למעלה אין דכתיב (תהלים קכב, ג) ירושלם הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו</p>	תענית ה:א
	<p>ומאי ניהו ע"ז דכתיב (ירמיהו ב, יג) כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות נשברים וכתיב בהו (ירמיהו ב, י) כי עברו איי כתיים וראו וקדר שלחו והתבוננו מאד וגו' ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלא יועיל תנא כותיים עובדים לאש וקדריים עובדין למים ואע"פ שיודעים שהמים מכבין את האש לא המירו אלהיהם ועמי המיר כבודי בלא יועיל</p>	תענית ה:ב
	<p>וא"ל רב נחמן לר' יצחק מ"ד (שמואל א ח, א) ויהי כאשר זקן שמואל ומי סיב שמואל כולי האי והא בר נ"ב הוה דאמר מר מת בנ"ב שנה זהו מיתתו של שמואל הרמתי א"ל הכי א"ר יוחנן זקנה קפצה עליו דכתיב (שמואל א טו, יא) נחמתי כי המלכתי את שאו</p>	תענית ה:ב
	<p>א"ר יוחנן זקנה קפצה עליו דכתיב (שמואל א טו, יא) נחמתי כי המלכתי את שאול אמר לפניו רש"ע שקלטני כמשה ואהרן דכתיב (תהלים צט, ו) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו מה משה ואהרן לא בטלו מעשה ידיהם בחייהם אף אני לא יתבטל מעשה ידי בחיי אמר הקב"ה היכי אעביד לימות שאול לא קא שביק שמואל לימות שמואל אדזוטר מרנני אבתריה לא לימות שאול ולא לימות שמואל</p>	תענית ה:ב
	<p>ת"ר יורה שמורה את הבריות להטיח גגותיהן ולהכניס את פירותיהן ולעשות כל צרכיהן דבר אחר שמרוה את הארץ ומשקה עד תהום שנאמר (תהלים סה, יא) תלמיה רוח נחת גדודיה ברביבים תמוגגנה צמחה תברך דבר אחר יורה שיורד בנחת ואינו יורד בזקף או אינו יורה אלא שמשיר את הפירות ומשטיף את הזרעים ומשטיף את האילנות</p>	תענית ו:א
	<p>ת"ל יורה מה יורה לברכה אף מלקוש לברכה ויורה גופיה מנלן דכתיב (יואל ב, כג) ובני ציון גילו ושמחו בה' אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון: ת"ר יורה במרחשון ומלקוש בניסן אתה אומר יורה במרחשון ומלקוש בניסן או אינו אלא יורה בתשרי ומלקוש באייר ת"ל בעתו מלקוש</p>	תענית ו:א
	<p>ת"ר יורה במרחשון ומלקוש בניסן אתה אומר יורה במרחשון או אינו אלא בחדש כסליו ת"ל (דברים יא, יד) בעתו יורה ומלקוש מה מלקוש בעתו אף יורה בעתו</p>	תענית ו:א
	<p>דתנן עד מתי נהנין ושורפינן בתבן ובקש של שביעית עד שתירד רביעה שניה מאי טעמא דכתיב (ויקרא כה, ז) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך כל זמן שחיה אוכלת בשדה האכל לבהמתך בבית כלה לחיה מן השדה כלה לבהמתך מן הבית</p>	תענית ו:ב
	<p>דאמר רב יהודה מיטרא בעלה דארעא הוא שנאמר (ישעיהו נה, ז) כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ואמר רבי אבהו רביעה ראשונה כדי שתירד בקרקע טפח שניה כדי לגוף בה פי חבית</p>	תענית ו:ב
	<p>רב חסדא גשמים שירדו על מקצת מדינה ועל מקצת מדינה לא ירדו אין בהן משום ועצר איני והכתיב (עמוס ד, ז) וגם אנכי מנעתי מכם את הגשם בעוד שלשה חדשים לקציר והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וגומר</p>	תענית ו:ב
	<p>גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה שנא' (דברים לב, ב) יערף כמטר לקחי ואין לקח אלא תורה</p>	תענית ז:א
	<p>ואין לקח אלא תורה שנא' (משלי ד, ב) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו</p>	תענית ז:א
	<p>וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות שנאמר יערף כמטר לקחי ואין עריפה אלא הריגה שנאמר (דברים כא, ד) וערפו שם את העגלה בנחל</p>	תענית ז:א
	<p>אמר ר' יוחנן מאי דכתיב (דברים כ, יט) כי האדם עץ השדה וכי אדם עץ שדה הוא אלא משום דכתיב (דברים כ, יט) כי ממנו תאכל ואותו לא תכרת וכתיב אותו תשחית וכרת הא כיצד אם ת"ח הגון הוא ממנו תאכל ואותו לא תכרת ואם לאו אותו תשחית וכרת</p>	תענית ז:א
	<p>אמר רבי חמא (אמר רבי) חנינא מאי דכתיב (משלי כז, יז) ברזל ברזל יחד לומר לך מה ברזל זה אחד מחדד את חבירו אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה</p>	תענית ז:א
	<p>אמר רבה בר בר חנה למה נמשלו דברי תורה כאש שנאמר (ירמיהו כג, כט) הלא כה דברי כאש נאם ה' לומר לך מה אש אינו דולק יחידי אף דברי תורה אין מתקיימין ביחידי</p>	תענית ז:א
	<p>אמר רב נחמן בר יצחק למה נמשלו דברי תורה כעץ שנאמר (משלי ג, יח) עץ חיים היא למחזיקים בה לומר לך מה עץ קטן מדליק את הגדול אף תלמידי חכמים קטנים מחדדים את הגדולים</p>	תענית ז:א
	<p>כתיב (ישעיהו כא, יד) לקראת צמא התיו מים וכתיב (ישעיהו נה, א) הוי כל צמא לכו למים אם תלמיד הגון הוא לקראת צמא התיו מים ואי לא הוי כל צמא לכו למים</p>	תענית ז:א
	<p>כתיב (משלי ה, טז) יפוצו מעינותיך חוצה וכתיב (משלי ה, יז) יהיו לך לבדך אם תלמיד הגון הוא יפוצו מעינותיך חוצה ואם לאו יהיו לך לבדך</p>	תענית ז:א
	<p>ואמר רבי אושעיא למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו במים וביין ובחלב דכתיב הוי כל צמא לכו למים וכתיב (ישעיהו נה, א) לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב לומר לך מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה</p>	תענית ז:א
	<p>גדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ שנאמר (ישעיהו מה, ח) הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזלו צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד אני ה' בראתי בראתים לא נאמר אלא בראתי</p>	תענית ז:ב
	<p>אין הגשמים יורדים אלא א"כ נמחלו עונותיהן של ישראל שנאמר (תהלים פה, ב) רצית ה' ארצך שבת שבות יעקב נשאת עון עמך כסית כל חטאתם סלה</p>	תענית ז:ב
	<p>אנן מהכא מתנינן לה (מלכים א ח, לד) ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת וגו</p>	תענית ז:ב
	<p>אין הגשמים נעצרין אא"כ נתחייבו שונאיהן של ישראל כליה שנאמר (איוב כד, יט) ציה גם חום יגזלו מימי שלג שאול חטאו</p>	תענית ז:ב
	<p>אין הגשמים נעצרין אלא בשביל עזי פנים שנאמר (ירמיהו ג, ג) וימנעו רביבים ומלקוש לא היה ומצח אשה זונה היה לך וגו רב נחמן אמר בידוע שנכשל בעבירה שנאמר היה לך ולא נאמר יהיה לך</p>	תענית ז:ב
	<p>כל אדם שיש לו עזות פנים מותר לקרותו רשע שנאמר (משלי כא, כט) העז איש רשע בפניו רב נחמן בר יצחק אמר מותר לשנאותו שנאמר (קהלת ח, א) ועז פניו ישונא אל תקרי ישונא אלא ישנא</p>	תענית ז:ב

תענית ז:ב	אין הגשמים נעצרין אלא בשביל ביטול תורה שנאמר (קהלת י, יח) בעצלתים ימך המקרה בשביל עצלות שהיה בישראל שלא עסקו בתורה
תענית ז:ב	נעשה שונאו של הקב"ה מך ואין מך אלא עני שנאמר (ויקרא כז, ח) ואם מך הוא מערכך ואין מקרה אלא הקב"ה שנאמר (תהלים קד, ג) המקרה במים עליותיו
תענית ז:ב	רב יוסף אמר מהכא (איוב לז, כא) ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים ורוח עברה ותטהרם ואין אור אלא תורה שנאמר (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור
תענית ז:ב	אין הגשמים נעצרין אלא בעון גזל שנאמר (איוב לו, לב) על כפים כסה אור בעון כפים כסה אור
תענית ז:ב	ואין כפים אלא חמס שנאמר (יונה ג, ח) ומן החמס אשר בכפיהם
תענית ז:ב	מאי תקנתיה ירבה בתפלה שנאמר (איוב לו, לב) ויצו עליה במפגיע ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר (ירמיהו ז, טז) ואתה אל תתפלל בעד העם הזה [וגו'] ואל תפגע בי
תענית ח:א	מאי דכתיב (קהלת י, יא) אם ישוך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון אם ראית דור שהשמים משתכין נכחשת מלהוריד טל ומטר בשביל לוחשי לחישות שאין בדור מאי תקנתן ילכו אצל מי שיודע ללחוש דכתיב (איוב לו, לג) יגיד עליו רעו ואין יתרון לבעל הלשון ומי שאפשר לו ללחוש ואינו לוחש מה הנאה יש לו ואם לחש ולא נענה מאי תקנתיה
תענית ח:א	מאי תקנתיה ילך אצל חסיד שבדור וירבה עליו בתפלה שנאמר (איוב לו, לב) ויצו עליה במפגיע ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר (ירמיהו ז, טז) ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי
תענית ח:א	ואם לחש ועלתה בידו ומגיס דעתו עליו מביא אף לעולם שנאמר (איוב לו, לג) מקנה אף על עולה
תענית ח:א	אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו שנאמר (איכה ג, מא) נשא לבבנו אל כפים
תענית ח:א	ודרש (תהלים עח, לו) ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו ואף על פי כן (תהלים עח, לח) והוא רחום יכפר עון וגו' לא קשיא כאן ביחיד כאן בציבור
תענית ח:א	כל המצדיק את עצמו מלמטה מצדיקין עליו הדין מלמעלה שנאמר אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף רבי חייא בר אבין אמר רב הונא מהכא (תהלים צ, יא) וכיראתך עברתך
תענית ח:א	ריש לקיש אמר מהכא (ישעיהו סד, ד) פגעת את שש ועושה צדק בדרכיך יזכרך הן אתה קצפת ונחטא בהם עולם ונושע
תענית ח:א	אמר ריב"ל כל השמח ביסורין שבאין עליו מביא ישועה לעולם שנאמר בהם עולם ונושע אמר ריש לקיש מאי דכתיב (דברים יא, יז) ועצר את השמים בשעה שהשמים נעצרין מלהוריד (טל ומטר) דומה לאשה שמחבלת ואינה יולדת
תענית ח:ב	נאמרה עצירה בגשמים ונאמרה עצירה באשה נאמרה עצירה באשה שנאמר (בראשית כ, יח) כי עצר עצר ה' בעד כל רחם ונאמרה עצירה בגשמים דכתיב (דברים יא, יז) ועצר את השמים
תענית ח:ב	נאמר לידה באשה ונאמר לידה בגשמים נאמר לידה באשה דכתיב (בראשית ל, כג) ותהר ותלד בן ונאמר לידה בגשמים דכתיב (ישעיהו נה, ז) והולידה והצמיחה
תענית ח:ב	נאמר פקידה באשה ונאמר פקידה בגשמים נאמר פקידה באשה דכתיב (בראשית כא, א) והשם פקד את שרה ונאמר פקידה בגשמים דכתיב (תהלים סה, ז) פקדת הארץ ותשקקה רבת תעשרנה פלג אלהים מלא מים מאי פלג אלהים מלא מים תנא כמין קובה יש ברקיע שממנה גשמים יוצאין
תענית ח:ב	ואמר רבי יצחק שמש בשבת צדקה לעניים שנאמר (מלאכי ג, כ) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא
תענית ח:ב	אמר רבי יצחק גדול יום הגשמים שאפילו פרוטה שבכיס מתברכת בו שנאמר (דברים כח, יב) לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידך
תענית ח:ב	ואמר רבי יצחק אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר (דברים כח, ח) יצו ה' אתך את הברכה באסמך
תענית ח:ב	גדול יום הגשמים כיום קבוע גליות שנאמר (תהלים קכז, ד) שובה ה' את שביתנו כאפיקים בנגב ואין אפיקים אלא מטר שנאמר (שמואל ב כב, טז) ויראו אפיקי ים
תענית ח:ב	גדול יום הגשמים שאפילו גייסות פוסקות בו שנאמר (תהלים סה, יא) תלמיה רוח נחת גדודיה
תענית ח:ב	אין הגשמים נעצרין אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נותנין שנאמר (משלי כה, יד) נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שקר
תענית ח:א	וא"ר יוחנן מאי דכתיב (דברים יד, כב) עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר אשכחיה ר' יוחנן לינוקא דריש לקיש אמר ליה אימא לי פסוקיך א"ל עשר תעשר א"ל ומאי עשר תעשר א"ל עשר בשביל שתתעשר
תענית ח:א	א"ל זיל נסי אמר ליה ומי שרי לנסויה להקב"ה והכתיב (דברים ו, טז) לא תנסו את השם
תענית ח:א	א"ל הכי אמר רבי הושעיא חוץ מזו שנאמר (מלאכי ג, ז) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די
תענית ח:א	אשכחיה ר' יוחנן לינוקיה דריש לקיש דיתיב ואמר (משלי יט, ג) אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו יתיב רבי יוחנן וקא מתמה אמר מי איכא מידי דכתיבי בכתובי דלא רמיזי באורייתא א"ל אטו הא מי לא רמיזי והכתיב (בראשית מב, כח) ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו
תענית ח:א	א"ר יוחנן מטר בשביל יחיד פרנסה בשביל רבים מטר בשביל יחיד דכתיב (דברים כח, יב) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך פרנסה בשביל רבים דכתיב (שמות טז, ד) הנני ממטיר לכם לחם
תענית ח:א	מת אהרן נסתלקו ענני כבוד שנאמר (במדבר כא, א) וישמע הכנעני מלך ערד מה שמועה שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד וכסבור ניתנה לו רשות להלחם בישראל
תענית ח:א	דהא חזרו שניהם בזכות משה מת משה נסתלקו כולן שנאמר (זכריה יא, ח) ואכחיד את שלשת הרועים בירח אחד וכי בירח אחד מתו והלא מרים מתה בניסן ואהרן באב ומשה באדר אלא מלמד שנתבטלו ג' מתנות טובות שנתנו על ידן ונסתלקו כולן בירח אחד

תענית ט:ב	תניא ר' אליעזר אומר כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה שנאמר (בראשית ב, ו) ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה
תענית ט:ב	ר' יהושע אומר כל העולם כולו ממים העליונים הוא שותה שנאמר (דברים יא, יא) למטר השמים תשתה מים אלא מה אני מקיים ואד יעלה מן הארץ מלמד שהעננים מתגברים ועולים לרקיע ופותחין פיהן כנוד ומקבלין מי מטר שנאמר (איוב לו, כז) יזקו מטר לאדו ומנוקבות הן ככברה ובאות
תענית ט:ב	ומחשרות מים על גבי קרקע שנאמר (שמואל ב כב, יב) חשרת מים עבי שחקים ואין בין טיפה לטיפה אלא כמלא נימא
תענית ט:ב	ללמדך שגדול יום הגשמים כיום שנבראו בו שמים וארץ שנאמר (איוב ט, ז) עושה גדולות עד אין חקר וכתוב (איוב ה, ז) הנותן מטר על פני ארץ וכתוב להלן (ישעיהו מ, כח) הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה' אין חקר לתבונתו
תענית ט:ב	והוא כתיב (תהלים סה, ז) מכין הרים בכחו וגו' כמאן אזלא הא דכתיב (תהלים קד, יג) משקה הרים מעליותיו וא"ר יוחנן מעליותיו של הקב"ה
תענית ט:ב	דא"ר חנינא (תהלים לג, ז) כונס כנד מי הים נותן באוצרות תהומות מי גרם לאוצרות שיתמלאו בר תהומות
תענית יא:	ת"ר א"י נבראת תחילה וכל העולם כולו נברא לבסוף שנאמר (משלי ח, כו) עד לא עשה ארץ וחוצות א"י משקה אותה הקב"ה בעצמו
תענית יא:	א"ר יוחנן כתיב (תהלים יח, יב) חשכת מים עבי שחקים וכתוב (שמואל ב כב, יב) חשרת מים עבי שחקים שקול כף ושדי אריש וקרי ביה חכשרת
תענית יא:	מים העליונים במאמר הם תלויים ופירותיהן מי גשמים שנאמר (תהלים קד, יג) מפרי מעשיך תשבע הארץ כמאן כר' יהושע ור' אליעזר ההוא במעשה ידיו של הקב"ה הוא דכתיב
תענית יא:	דכתיב אריב"ל כל העולם כולו מתמצית גן עדן הוא שותה שנאמר (בראשית ב, י) ונהר יוצא מעדן וגומר
תענית יב:	אל יתראה בפני הצבור ואל ינהיג עידונין בעצמו שנאמר (בראשית מב, א) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו אמר להם יעקב לבניו אל תראו עצמכם כשאתם שבעין לא בפני עשו ולא בפני ישמעאל כדי שלא יתקנאו בכם
תענית יב:	(בראשית מה, כד) אל תרגזו בדרך אמר רבי אלעזר אמר להם יוסף לאחיו אל תתעסקו בדבר הלכה שמא תרגזו עליכם הדרך איני והאמר ר' אלעאי בר ברכיה שני תלמידי חכמים שמהלכים בדרך ואין ביניהן דברי תורה ראויין לישרף שנאמר (מלכים ב, ג, יא) ויהי המה הולכים (הולך) ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין שניהם
תענית יב:	לעולם יצא אדם בכי טוב ויכנס בכי טוב שנאמר (בראשית מד, ג) הבקר אור והאנשים שלחו
תענית יא:	אמר רב כל המרעיב עצמו בשני רעבון ניצל ממיתה משונה שנאמר (איוב ה, כ) ברעב פדך ממות מרעב מיבעי ליה אלא הכי קאמר בשכר שמרעיב עצמו בשני רעבון ניצל ממיתה משונה
תענית יא:	אמר ריש לקיש אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון שנאמר (בראשית מא, ו) וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב
תענית יא:	בזמן שהצבור שרוי בצער אל יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלוש עליך נפשי ואם עושה כן עליו הכתוב אומר (ישעיהו כב, יג) והנה ששון ושמחה הרוג בקר ושחוט צאן אכול בשר ושתות יין אכול ושתו כי מחר נמות מה כתיב בתריה ונגלה באזני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון
תענית יא:	יצער אדם עם הצבור שכן מצינו במשה רבינו שציער עצמו עם הצבור שנאמר (שמות יז, יב) וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה וכי לא היה לו למשה כר אחת או כסת אחת לישב עליה אלא כך אמר משה הואיל וישראל שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער וכל המצער עצמו עם הצבור זוכה ורואה בנחמת צבור
תענית יא:	ושמא יאמר אדם מי מעיד בי אבני ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו שנאמר (חבקוק ב, יא) כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה
תענית יא:	רבי שילא אמרי שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם הן מעידין עליו שנאמר (תהלים צא, יא) כי מלאכיו יצוה לך
תענית יא:	רבי חידקא אומר נשמתו של אדם היא מעידה עליו שנאמר (מיכה ז, ה) משוכבת חיקך שמור פתחי פיך ויש אומרים אבריו של אדם מעידים בו שנאמר (ישעיהו מג, ז) אתם עדי נאם ה' (דברים לב, ד) אל אמונה ואין עול אל אמונה כשם שנפרעין מן הרשעים לעולם הבא אפילו על עבירה קלה שעושיין כך נפרעין מן הצדיקים בעולם הזה על עבירה קלה שעושיין ואין עול כשם שמשלמין שכר לצדיקים לעולם הבא אפילו על מצוה קלה שעושיין כך משלמין שכר לרשעים בעולם הזה אפילו על מצוה קלה שעושיין
תענית יא:	צדיק וישר הוא (אמרו בשעת) פטירתו של אדם לבית עולמו כל מעשיו (נפטריין) לפניו ואומרים לו כך וכך עשית במקום פלוני ביום פלוני והוא אומר (היך) ואומרים לו חתום וחתום שנאמר (איוב לז, ז) ביד כל אדם יחתום ולא עוד אלא שמצדיק עליו את הדין ואומר להם יפה דנתוני לקיים מה שנאמר (תהלים נא, ו) למען תצדק בדברך
תענית יב:	ממעטין במשא ומתן בבנין ובנטיעה באירוסין ובנישואין ובשאלת שלום בין אדם לחבירו כבני אדם הנזופין למקום היחידים חוזרין ומתעניין עד שיצא ניסן יצא ניסן וירדו גשמים סימן קללה שנא' (שמואל א יב, יז) הלא קציר חטים היום וגומר
תענית יב:	בשלמא כולהו אית בהו תענוג רחיצה וסיכה ותשמיש המטה אבל מלאכה צער הוא אמר רב חסדא אמר רב ירמיה בר אבא אמר קרא (יואל א, יד) קדשו צום קראו עצה אספו זקנים כעצרת מה עצרת אסור בעשיית מלאכה אף תענית אסור בעשיית מלאכה אי מה עצרת מאורתא
תענית יב:	מכאן ואילך בעינן רחמי שנא' (נחמיה ט, ג) ויקומו על עמדם ויקראו בספר תורת ה' אלהיהם רביעית היום ורביעית מתודים ומשתחוים לה' אלהיהם
תענית יד:	אמר ר' אלעזר אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו אלא אם כן נענה כיהושע בן נון שנאמר (יהושע ז, ז) ויאמר ה' אל יהושע קום לך למה זה אתה נופל על פניך
תענית יד:	אין אדם חשוב רשאי לחגור שק אלא אם כן נענה כיהורם בן אחאב שנאמר (מלכים ב, ו, ל) ויהי כשמוע המלך את דברי האשה ויקרע את בגדיו והוא עובר על החומה וירא העם והנה השק על בשרו וגו'
תענית יד:	ואמר ר' אלעזר לא הכל בקריעה ולא הכל בנפילה משה ואהרן בנפילה יהושע וכלב בקריעה משה ואהרן בנפילה דכתיב (במדבר יד, ה) ויפל משה ואהרן על פניהם יהושע וכלב בקריעה דכתיב (במדבר יד, ו) ויהושע בן נון וכלב בן יפנה קרעו בגדיהם

תענית ט:א	אמר רב נחמן בר יצחק אף אני אומר לא הכל לאורה ולא הכל לשמחה צדיקים לאורה וישרים לשמחה צדיקים לאורה דכתיב (תהלים צז, יא) אור זרוע לצדיק ולישרים שמחה דכתיב ולישרי לב שמחה
תענית ט:א	הזקן שבהן אומר לפניהן דברי כבושין אחינו לא נאמר באנשי ינינה וירא אלהים את שקם ואת תעניתם אלא (יונה ג, י) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה
תענית ט:א	ובקבלה הוא אומר (יואל ב, יג) וקרעו לבבכם ואל בגדיכם עמדו בתפלה מורידין לפני התיבה זקן ורגיל ויש לו בנים וביתו ריקם כדי שיהא לבו שלם בתפלה ואומר לפניהן עשרים וארבעה ברכות ז"ח שבכל יום
תענית ט:א	ומוסיף עליהן עוד שש ואלו הן זכרונות ושופרות (תהלים קכ, א) אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני (תהלים קכא, א) אשא עיני אל ההרים וגו' (תהלים קל, א) ממעמקים קראתיך ה' (תהלים קב, א) תפלה לעני כי יעטוף ר' יהודה אומר לא היה צריך לומר זכרונות ושופרות אלא אומר תחתיהן (מלכים א ת, לז) רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה (ירמיהו יד, א) אשר היה דבר ה' אל ירמיהו על דברי הברצרות ואומר חותמיהן על הראשונה הוא אומר מי שענה את אברהם בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה ברוך אתה ה' גואל ישראל
תענית ט:ב	רבי אומר בגדולה מתחילין מן הגדול ובקללה מתחילין מן הקטן בגדולה מתחילין מן הגדול שנאמר (ויקרא י, י) ויאמר משה אל אהרן ולאעזר ולאיתמר ובקללה מתחילין מן הקטן (דאמר מר) בתחלה נתקלל נחש ואחר כך נתקללה חוה ואח"כ נתקלל אדם הא חשיבות
תענית ט:א	והיכא מנח להו אמר רבי יצחק במקום תפילין שנאמר (ישעיהו סא, ג) לשום לאבילי ציון לתת להם פאר תחת אפר
תענית ט:א	ולמה מתכסין בשקים אמר ר' חייא בר אבא לומר הרי אנו חשובין כבהמה ולמה נותנין אפר מקלה על גבי תיבה אמר רבי יהודה בן פזי כלומר (תהלים צא, טו) עמו אנכי בצרה
תענית ט:א	ריש לקיש אמר (ישעיהו סג, ט) בכל צרתם לו צר
תענית ט:א	חד אמר הרי אנו חשובין לפניך כמתים וחד אמר כדי שייבקשו עלינו מתים רחמים מאי בינייהו איכא בינייהו קברי עכו"ם מאי (דברי הימים ב ג, א) הר המוריה פליגי בה ר' לוי בר חמא ור' חנינא חד אמר הר שיצא ממנו הוראה לישראל וחד אמר הר שיצא ממנו מורא לעובדי כוכבים
תענית ט:א	לא שק ותענית גורמים אלא תשובה ומעשים טובים גורמים שכן מצינו באנשי ינינה שלא נאמר בהם וירא האלהים את שקם ואת תעניתם אלא (יונה ג, י) וירא האלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה (יונה ג, ח) ויתכסו שקים האדם והבהמה
תענית ט:א	אמרו לפניו רבונו של עולם עלוב ושאינו עלוב צדיק ורשע מי נדחה מפני מי (יונה ג, ח) וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם מאי ומן החמס אשר בכפיהם אמר שמואל אפילו גזל מריש ובנאו בבירה מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו
תענית ט:א	אדם שיש בידו עבירה ומתודה ואינו חוזר בה למה הוא דומה לאדם שתופס שרץ בידו שאפי' טובל בכל מימות שבעולם לא עלתה לו טבילה זרקו מידו כיון שטבל בארבעים סאה מיד עלתה לו טבילה שנאמר (משלי כח, יג) ומודה ועוזב ירוחם ואומר (איכה ג, מא) נשא לבינינו אל כפים אל אל בשמים
תענית ט:ב	ואין לו היינו ביתו ריקם אמר רב חסדא זהו שבייתו ריקם מן העבירה ופרקו נאה: אמר אביי זה שלא יצא (לו) שם רע בילדותו (ירמיהו יב, ח) היתה לי נחלתי כאריה ביער נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה מאי נתנה עלי בקולה אמר מר זוטרא בר טוביה אמר רב ואמרי לה אמר רבי חמא אמר רבי אלעזר זה שליח צבור היורד לפני התיבה שאינו הגון
תענית ט:ב	ומנין שאין עונין אמן במקדש שנאמר (נחמיה ט, ה) קומו ברכו את ה' אלהיכם מן העולם עד העולם ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה יכול על כל ברכות כולן לא תהא אלא תהלה אחת ת"ל ומרומם על כל ברכה ותהלה על כל ברכה תן לו תהלה ואלא במקדש מהו אומר ברוך ה' אלהים אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך גואל ישראל והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
תענית א:ז	כתיב ביה תפלה וכתוב ביה צעקה אלא גבי אליהו תפלה כתיב צעקה לא כתיב (מלכים א יח, לז) ענני ה' ענני לשון צעקה היא
תענית א:ז	מלך מסתפר בכל יום מ"ט אמר רבי אבא בר זבדא אמר קרא (ישעיהו לג, יז) מלך ביפיו תחזינה עיניך
תענית ז:ב	בשלמא שתויי יין בהדיא כתיב בהו (ויקרא י, ט) יין ושכר אל תשת
תענית ז:ב	הא דאמר רב חסדא דבר זה מתורת משה לא למדנו ומדברי קבלה למדנו (יחזקאל מד, ט) כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבוא אל מקדשי לשרתני
תענית יח:ב	סדר תעניות אלו האמור ברביעה ראשונה אבל צמחים ששנו מתריעין עליהן מיד וכן שפסקו גשמים בין גשם לגשם ארבעים יום מתריעין עליהן מפני שהיא מכת בצורת ירדו לצמחין אבל לא ירדו לאילן לאילן ולא לצמחין לזה ולזה אבל לא לבורות לשיחין ולמערות מתריעין עליהן מיד וכן עיר שלא ירדו עליה גשמים דכתיב (עמוס ד, ז) והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וגומר
תענית יט:א	שלח לו שמעון בן שטח אלמלא חוני אתה גוזרני עליך נידוי אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן שהוא מתחטא על אביו ועושה לו רצונו ועליך הכתוב אומר (משלי כג, כה) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך
תענית כ:א	תנו רבנן שלשה נקדמה להם חמה בעבורן משה ויהושע ונקדימון בן גוריון בשלמא נקדימון בן גוריון גמרא יהושע נמי קרא דכתיב (יהושע י, יג) וידם השמש וירח עמד וגו
תענית כ:א	רבי יוחנן אמר אתיא מגופיה דקרא (דברים ב, כה) אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי רגזו וחלו מפניך בשעה שנקדמה לו חמה למשה
תענית כ:א	וכן עיר שלא ירדו עליה גשמים כו': אמר רב יהודה אמר רב ושתייהן לקללה (איכה א, יז) היתה ירושלם לנדה ביניהם אמר רב יהודה אמר רב לברכה כנדה מה נדה יש לה היתר אף ירושלים יש לה תקנה
תענית כ:א	(איכה א, א) היתה כאלמנה אמר רב יהודה לברכה כאלמנה ולא אלמנה ממש אלא כאשה שהלך בעלה למדינת הים ודעתו לחזור עליה (מלאכי ב, ט) וגם אני נתתי אתכם נבזים ושפלים
תענית כ:א	אמר רב יהודה לברכה דלא מוקמי מינן לא רישי נהרי ולא גזיריפטי (מלכים א יד, טו) והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה במים

תענית כ"א	אמר רב יהודה אמר רב לברכה דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב (משלי כז, ו) נאמנים פצעו אוהב ונעדרות נשיקות שונא טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שבירכן בלעם הרשע
תענית כ"א	אבל בלעם הרשע בירכן בארז שנאמר (במדבר כד, ו) כארזים (עלי מים) מה ארז זה אינו עומד במקום מים ואין גזעו מחליף ואין שרשיו מרובין אפילו כל הרוחות שבעולם נושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו כיון שנשבה בו רוח דרומית עוקרתו והופכתו על פניו
תענית כ"א	לבר מהא דלא מצינא למעיבד משום דנפישו בני חילא דמחוזא אילפא ור' יוחנן הוה גרסי באורייתא דחיקא להו מילתא טובא אמרי ניקום וניזיל וניעבד עיסקא ונקיים בנפשינן (דברים טו, ד) אפס כי לא יהיה בך אביון
תענית כ"א	שמע מר מידי אמר ליה לא אמר מדשמעי אנא ואילפא לא שמע ש"מ לדידי קיימא לי שעתא אמר ליה רבי יוחנן איהדר ואוקי בנפשי (דברים טו, יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ
תענית כ"א	א"ל דלמא הא עפרא מעפרא דאברהם אבוהון הוא דכי הוה שדי עפרא הוה סייפיה גילי הוה גירי דכתיב (ישעיהו מא, ב) יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו הויה חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה
תענית כ"א	א"ל תנינא רבי יוסי אומר לא מקומו של אדם מכבדו אלא אדם מכבד את מקומו שכן מצינו בהר סיני שכל זמן שהשכינה שרויה עליו אמרה תורה (שמות לד, ג) גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא
תענית כ"א	נסתלקה שכינה ממנו אמרה תורה (שמות יט, ג) במשוך היובל המה יעלו בהר
תענית כ"א	וכן מצינו באהל מועד שבמדבר שכל זמן שהוא נטוי אמרה תורה (במדבר ה, ב) וישלחו מן המחנה כל צרוע הוגללו הפרוכת הותרו זבין והמצורעים ליכנס שם
תענית כ"ב	אמר רבי (יוחנן) מפני מה נענש יאשיהו מפני שהיה לו לימלך בירמיהו ולא נמלך מאי דרש (ויקרא כו, ו) וחרב לא תעבור בארצכם מאי חרב אילימא חרב שאינה של שלום והכתיב ונתתי שלום בארץ אלא אפילו של שלום
תענית כ"ב	אמר אגב צעריה גחין ושמעיה דקא מצדיק עליה דינא אנפשיה אמר (איכה א, יח) צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי
תענית כ"ב	פתח עליה ההיא שעתא (איכה ד, כ) רוח אפינו משיח השם
תענית כ"ב	אין היחיד רשאי לסגף את עצמו בתענית שמא יצטרך לבריות ואין הבריות מרחמות עליו אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דרבי יוסי דכתיב (בראשית ב, ז) ויהי האדם לנפש חיה נשמה שנתתי בך החייה
תענית כ"ב	ת"ר על כל צרה שלא תבא על הצבור מתריעין עליה חוץ מרוב גשמים מ"ט אמר ר' יוחנן לפי שאין מתפללין על רוב הטובה ואמר רבי יוחנן מניין שאין מתפללין על רוב הטובה שנאמר (מלאכי ג, ז) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר וגו' מאי עד בלי די אמר רמי בר רב (יוד) עד שיבלו שפתותיכם מלומר די
תענית כ"ב	ת"ר (ויקרא כו, ד) ונתתי גשמיכם בעתם לא שכורה ולא צמאה אלא בינונית שכל זמן שהגשמים מרובין מטשטשין את הארץ ואינה מוציאה פירות
תענית כ"א	מעשה ששלחו לחוני המעגל וכו': ת"ר פעם אחת יצא רוב אדר ולא ירדו גשמים שלחו לחוני המעגל התפלל וירדו גשמים התפלל ולא ירדו גשמים עג עוגה ועמד בתוכה כדרך שעשה חבקוק הנביא שנאמר (חבקוק ב, א) על משמרתי אעמדה ואתי צבה על מצור וגו'
תענית כ"א	אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן שמתחטא על אביו ועושה לו רצונו ואומר לו אבא הוליכני לרחצני בחמין שטפני בצונן תן לי אגוזים שקדים אפרסקים ורמונים ונותן לו ועליך הכתוב אומר (משלי כג, כה) ישמח אביו ואמך ותגל יולדת
תענית כ"א	אמר ר' יוחנן כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה (תהלים קכו, א) שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים אמר מי איכא דניי שבעין שנין בחלמא יומא חד הוה אזל באורחא חזייה להווא גברא דהוה נטע חרובא
תענית כ"ב	ר' יונה אבוב דרבי מני כי הוה מצטריך עלמא למיטרא הוה עייל לביתיה ואמר להו הבו לי גואלקי ואיזיל ואייתי לי בזוזא עיבורא כי הוה נפיק לברא אזיל וקאי בדוכתא עמיקתא דכתיב (תהלים קל, א) ממעמקים קראתיך ה' וקאי בדוכתא צניעא ומכסי בשקא ובעי רחמי ואתי מיטרא
תענית כ"ד	תנא להו אושעיא זעירא דמן חברייא (במדבר טו, כד) והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה משל לכלה שהיא בבית אביה כל זמן שענייה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה עיניה טרוטות כל גופה צריכה בדיקה אתו עבדיה ורמו ליה סודרא בצואריה וקא מצערו ליה אמרו (ליה) בני מאתיה שבקיה דהא נמי מצער לן
תענית כ"ה	מאי דכתיב (תהלים צב, ג) צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה אם נאמר תמר למה נאמר ארז ואם נאמר ארז למה נאמר תמר אילו נאמר תמר ולא נאמר ארז הייתי אומר מה תמר אין גזעו מחליף אף צדיק ח"ו אין גזעו מחליף לכך נאמר ארז אילו נאמר ארז ולא נאמר תמר הייתי אומר מה ארז אין עושה פירות אף צדיק ח"ו אין עושה פירות לכך נאמר תמר ונאמר ארז וארז גזעו מחליף
תענית כ"ה	כא במאי עסקינן בשאר מיני ארזים כדרבה בר הונא דאמר רבה בר הונא עשרה מיני ארזים הן שנאמר (ישעיהו מא, יט) אתן במדבר ארז שיטה והדס וגומר
תענית כ"ה	א"ר אלעזר כשמנסכין את המים בחג תהום אומר לחבירו אבע מימך קול שני ריעים אני שומע שנאמר (תהלים מב, ח) תהום אל תהום קורא לקול צנוריק וגו'
תענית כ"ה	אמר רבה לדידי חזי לי האי רידיא דמי לעיגלא (תלתא) ופירסא שפוותיה וקיימא בין תהומא תתאה לתהומא עילאה לתהומא עילאה א"ל חשור מימך לתהומא תתאה א"ל אבע מימך שנא' (שיר השירים ב, יב) הנצנים נראו בארץ וגו'
תענית כ"ה	מאי קאמר ה"ק אלו הן מעמדות ומה טעם תיקנו מעמדות לפי שנאמר (במדבר כח, ב) צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי והיאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו התקינו נביאים הראשונים עשרים וארבעה משמרות
תענית כ"ב	וישראל שבאותו משמר מתכנסין בעריהן וקורין במעשה בראשית: מנהגי מילי א"ר יעקב בר אחא אמר רב אסי אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר (בראשית טו, ב) ויאמר ה' אלהים במה אדע כי אירשנה אמר אברהם רבש"ע שמא ישראל חוטאין לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה א"ל לאו
תענית כ"ב	אמר לפניו רבש"ע הודיעני במה אירשנה א"ל (בראשית טו, ט) קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת וגו' אמר לפניו רבש"ע תינח בזמן שבית המקדש קיים בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות בזמן שקוראין בהן לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עונותיהם
תענית כ"ב	דאמר ריש לקיש נשמה יתירה ניתנה בו באדם בע"ש במוצאי שבת נוטלין אותה ממנו שנאמר (שמות לא, יז) שבת וינפש כיון ששבת וי אבדה נפש

<p>אמרו להם להביא גוזלות משובך שלפנינו ובסולמות שעל כתפינו כיון שעברו מהן פירקום והביאום והעלום לירושלים ועליהם ועל כיוצא בהם הוא אומר (משלי י, ז) זכר צדיק לברכה ועל ירבעם בן נבט וחבריו נאמר ושם רשעים ירקב</p>	<p>תענית כח:א</p>
<p>דתניא בששה לחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו מאן דאמר בששה ניתנו ובשבעה עלה משה מ"ד בשבעה בשבעה ניתנו ובשבעה עלה משה דכתיב (שמות כד, טז) ויקרא אל משה ביום השביעי וכתוב (שמות כד, יח) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה</p>	<p>תענית כח:א</p>
<p>עשרים וארבעה דסיון ושיתסר דתמוז מלו להו ארבעין בשיבסר בתמוז נחית אתא ותבריהו ללוחות וכתוב (שמות לב, יט) ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל וישלך מידיו את הלוחות וישבר אותם תחת ההר</p>	<p>תענית כח:ב</p>
<p>העמיד צלם בהיכל מנלן דכתיב (דניאל יב, יא) ומעת הוסר התמיד ולתת שקוץ שומם וחד הוה והכתיב (דניאל ט, כז) ועל כנף שקוצים משומם</p>	<p>תענית כח:ב</p>
<p>בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ מנלן דכתיב (שמות מ, יז) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן ואמר מר שנה ראשונה עשה משה את המשכן שניה הקים משה את המשכן ושלח מרגלים</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>וכתיב (במדבר י, יא) ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש נעלה הענן מעל משכן העדות וכתוב (במדבר י, לג) ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>וכתיב (במדבר יא, ד) והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל וגו' וכתוב (במדבר יא, כ) עד חדש ימים וגו' דהוה עשרין ותרתין בסיון</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>כתיב (במדבר יב, טו) ותסגר מרים שבעת ימים דהוה עשרין ותשעה בסיון וכתוב (במדבר יג, ב) שלח לך אנשים ותניא בעשרים ותשעה בסיון שלח משה מרגלים וכתוב (במדבר יג, כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום הני ארבעים יום</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>אמר אביי תמוז דההיא שתא מלויי מליוה דכתיב (איכה א, טו) קרא עלי מועד לשבור בחורי וכתוב (במדבר יד, א) ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא אמר רבה אמר ר' יוחנן אותו היום ערב תשעה באב היה אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>חרב הבית בראשונה דכתיב (מלכים ב, כה, ח) ובחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה [שנה] למלך נבוכדנצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם וישרוף את בית ה' וגו'</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>וכתיב (ירמיהו נב, יב) ובחדש החמישי בעשור לחדש היא שנת תשע עשרה [שנה] למלך נבוכדנצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלם וגו' ותניא אי אפשר לומר בשבעה שהרי כבר נאמר בעשור ואי אפשר לומר בעשור שהרי כבר נאמר בשבעה הא כיצד בשבעה נכנסו נכרים להיכל ואכלו וקלקלו בו שביעי שמיני ותשיעי סמוך לחשכה הציתו בו את האור והיה דולק והולך כל היום כולו שנאמר (ירמיהו ד, ז) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב והיינו דאמר רבי יוחנן אלמלי הייתי באותו הדור לא קבעתיו אלא בעשירי מפני שרובו של היכל בו נשרף ורבנן אתחלתא דפורענותא עדיפא</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>ובשניה מנלן דתניא מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב אמרו כשחרב בית המקדש בראשונה אותו היום ערב תשעה באב היה ומוצאי שבת היה ומוצאי שביעית היתה ומשמרתה של יהויריב היתה והלויים היו אומרי' שירה ועומדין על דוכנם ומה שירה היו אומרים (תהלים צד, כג) וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו עד שבאו נכרים וכבשום</p>	<p>תענית כט:א</p>
<p>אמר רב פפא הלכך בר ישראל דאית ליה דינא בהדי נכרי לישתמיט מיניה באב דריע מזליה ולימצי נפשיה באדר דבריא מזליה (ירמיהו כט, יא) לתת לכם אחרית ותקוה</p>	<p>תענית כט:ב</p>
<p>אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אלו דקלים וכלי פשתן (בראשית כז, כז) ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב כריח שדה של תפוחים</p>	<p>תענית כט:ב</p>
<p>רבי יהודה אומר כל החדש כולו אסור רשב"ג אומר אינו אסור אלא אותה שבת בלבד ותניא איך ונוהג אבל מראש חדש ועד התענית דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר כל החדש כולו אסור רשב"ג אומר אינו אסור אלא אותה שבת בלבד אמר ר' יוחנן ושלשתן מקרא אחד דרשו דכתיב (הושע ב, יג) והשבתני כל משושה חגה חדשה ושבתה</p>	<p>תענית כט:ב</p>
<p>ת"ר כל מצות הנוהגות באבל נוהגות בט' באב אסור באכילה ובשתיה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה ואסור לקרות בתורה בנביאים ובכתובים ולשנות במשנה בתלמוד ובמדרש ובהלכות ובאגדות אבל קורא הוא במקום שאינו רגיל לקרות ושונה במקום שאינו רגיל לשנות וקורא בקינות באיוב ובדברים הרעים שבירמיה ותינוקות של בית רבן בטלין משום שנאמר (תהלים יט, ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב</p>	<p>תענית לא</p>
<p>תניא נמי הכי כל האוכל בשר ושותה יין בט' באב עליו הכתוב אומר (יחזקאל לב, כז) ותהי עונותם על עצמותם</p>	<p>תענית לב</p>
<p>לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיו"כ: בשלמא יום הכפורים משום דאית ביה סליחה ומחילה יום שניתנו בו לוחות האחרונות אלא ט"ו באב מאי היא אמר רב יהודה אמר שמואל יום שהותרו שבטים לבוא זה בזה מאי דרוש (במדבר לו, ו) זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד וגו' דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה</p>	<p>תענית לב</p>
<p>מר רב יוסף אמר רב נחמן יום שהותר שבט בנימן לבוא בקהל שנאמר (שופטים כא, א) ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר איש ממנו לא יתן בתו לבנימן לאשה</p>	<p>תענית לב</p>
<p>מאי דרוש אמר רב ממנו ולא מבנינו (אמר) רבה בר בר חנה א"ר יוחנן יום שכלו בו מתי מדבר דאמר מר עד שלא כלו מתי מדבר לא היה דבור עם משה שנאמר (דברים ב, טז) ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות וידבר ה' אלי אלי היה הדבור עולא אמר יום שביטל הושע בן אלה פרוסדיות שהושיב ירבעם בן נבט על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל</p>	<p>תענית לב</p>
<p>אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו שנאמר (ישעיהו כה, ט) ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו</p>	<p>תענית לא:א</p>